

**ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ВИННИЧЕНКА**

Факультет мистецький

Кафедра образотворчого мистецтва та дизайну

РИСУНОК

СИЛАБУС

2019 – 2020 навчальний рік

Силабус це персоніфікована програма викладача для навчання студентів з кожного предмета, що оновлюється на початок кожного навчального року.

Силлабус розробляється відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахівця відповідного рівня та згідно навчального і робочого навчального планів, з врахуванням логічної моделі викладання дисципліни.

Силабус розглянутий на засіданні кафедри образотворчого мистецтва та дизайну.

Протокол від «17» вересня 2019 року № 2

Завідувач кафедри _____ (Стрітьєвич Т.М.)
(підпис) (ініціали та прізвище)

Розробник: старший викладач Давидов Валерій Миколайович

Ел. адреса: DavydovV@i.ua

Інша контактна інформація:

Назва дисципліни:	РИСУНОК
Спеціальність:	023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація
Освітньо-професійна програма:	Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація
Рівень вищої освіти:	Перший (бакалаврський) рівень
Форма навчання:	денна
Курс:	1
Семестр:	2

1. Опис дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
Тип дисципліни	нормативна
Кількість кредитів –	5
Блоків (модулів) –	4
Загальна кількість годин –	150
Тижневих годин для денної форми навчання:	4
Лекції	
Практичні, семінарські	
Лабораторні	66 год.
Самостійна робота	84
Індивідуальне науково-дослідне завдання (есе, аналітичний звіт, тези тощо)	назва, год.
Вид підсумкового контролю:	Екзамен / перегляд
Сторінка дисципліни на сайті університету	
Зв'язок з іншими дисциплінами.	живопис, графіка, композиція, пластична анатомія, лінійна перспектива.

2. Анотація до курсу

Програма вивчення навчальної дисципліни «Рисунок» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів напряму 02. Культура і мистецтво, спеціальності 023. Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є академічний рисунок, конструктивна будова предметів, форм і об'єктів довколишнього світу, особливості та закономірності зображення предметів, об'єктів та явищ засобами реалістичного рисунку. Програма навчальної дисципліни в другому семестрі третього курсу передбачає вивчення таких розділів:

1. Зображення доричної капітелі. Виявлення об'єму, форми та простору за допомогою світлотіні й тону.

2. , Зображення іонічної капітелі. Виявлення об'єму, форми та простору за допомогою світлотіні й тону.

3. Зображення драперії на рамі. Світлотіньове і тональне вирішення .

4.Зображення простого натюрморту з різних за фактурою предметів. Виявлення форми предметів, фактури, тону.

5.Зображення складного натюрморту з предметів, різних за формою, фактурою і тоном. Передача світлотіньових і тональних співвідношень.

Мета та цілі курсу

Мета викладання дисципліни - дати комплекс знань, умінь та навичок з рисунку; закріплення та поглиблення знань, умінь і навичок зображення різних форм предметів та об'єктів, отримання основних відомостей про виконання зображення голови та фігури людини й практичне засвоєння її анатомічної будови.

4. Завдання вивчення дисципліни

Основним під час вивчення курсу є ознайомлення студентів із завданнями рисунку пів фігури та фігури, натурника.

- вивчення закономірностей анатомічної будови частин тіла людини;
- усвідомлення принципів та методів реалістичного зображення об'ємної форми засобами рисунку;
- підвищення культури сприйняття об'єктного миру студентами та формування високих естетичних потреб;
- розвиток творчих здібностей на основі пізнання різних рівнів художнього образу;
- розвиток цілісного сприйняття;
- опанування уміннями та навичками лінійно-конструктивної побудови, світлотіньового та тонального рисунку;
- оволодіння етапами виконання рисунку, виразними засобами рисунку.

5. Результати навчання

- знання матеріалів та технік рисунку; виразальних і виразних засобів, професійної термінології, етапів та методики виконання зображення;
- усвідомлення теоретичних основ образотворчої грамоти для застосування комплексного художнього підходу у створенні цілісного образу;
- здатність аргументувати вибір матеріалів та техніки, зображальних засобів, різних мистецьких технік для вирішення практичного завдання, продемонструвати знання та розуміння зображальних і виразальних можливостей різних художніх матеріалів, що застосовуються у рисунку;
- здатність здійснювати пошук, аналіз та оброблення інформації з різних джерел

- здатність застосовувати різноманітні мистецькі техніки, вміння зобразити голову, пів фігуру, фігуру людини;
- вміння використовувати власну образно-асоціативну, стилістичну та пластичну мову, інтегрувати смисли та засоби їх втілення у мистецькому творі, відтворювати традиційні та синтезувати сучасні технології рисунка;
- уміння виконувати зображення з натури, по пам'яті, за уявою засобами рисунка; працювати співвідношеннями; цілісно бачити, виділяючи головне виразними прийомами; виявляти за допомогою тону форму, об'єм, матеріал, світло і простір; володіти сформованими в процесі вправ професійними навичками зображення
- вміння визначати й оцінювати образотворчу діяльність у системі часово-зорових мистецтв, володіти образотворчою грамотою, фаховою термінологією, теорією і методикою рисунка, вміння аналізувати художні твори за різними критеріями;
- здатність використовувати відповідну термінологію, обговорювати факти та інтерпретації зрозумілою і чіткою мовою, застосувати це в презентаціях, есе та дипломній роботі;
- здатність використовувати власну творчу діяльність як засіб активного художньо-естетичного впливу на глядача, залучати глядача до творчого процесу та спілкування, обговорення проблем мистецького спрямування, дотримуватися у своїй діяльності сучасних принципів толерантності, діалогу і співробітництва.
- здатність відповідально ставитися до виконуваної роботи, самостійно приймати рішення, досягати поставленої мети з дотриманням вимог професійної етики;
- здатність свідомо ставитися до пізнавальної діяльності, до самонавчання та продовження професійного розвитку як умови розвитку творчої особистості та професійного зросту;
- готовність розуміти кінцеву мету власного навчання, його етапи, цілі і завдання кожного окремого завдання з рисунку;
- здатність здійснювати творчу діяльність на базі професійних знань та навичок, демонструвати розвинену творчу уяву, використовувати власну образно-асоціативну, стилістичну та пластичну мову художнього твору; формулювати цілі особистісного і професійного розвитку та умови їх досягнення, враховуючи тенденції розвитку галузі професійної діяльності, етапів професійного зростання та індивідуально-особистісних особливостей;
- здатність демонструвати достатньо високий рівень творчої майстерності, розуміти основні шляхи інтерпретації художнього-пластичного образу у мистецтвознавчій, творчій та дослідницькій діяльності; інтерпретувати смисли та засоби їх втілення у мистецькому творі;
- здатність інтегрувати професійні знання та навички і використовувати їх у процесі створення художнього твору, володіти різними техніками та технологіями роботи у відповідних матеріалах, впроваджувати сучасні способи відтворення, використовувати виразну мову образотворчого мистецтва в процесі власної професійної діяльності;
- здатність сприймати новітні концепції в галузі образотворчого мистецтва, поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями. Здатність відтворювати традиційні та синтезувати сучасні технології в творах образотворчого мистецтва;
- розуміння закономірності творчого процесу: перебігу та етапів виявлення і втілення художнього образу за допомогою образотворчих засобів; розуміння особливостей художнього сприйняття: цілісного бачення, асоціативного, образного сприйняття; визначення етапів та послідовності реалізації художнього образу в мистецькому творі. Здатність до творчої уяви й образного мислення, художньої спостережливості, зорової пам'яті, виховання широкої художньо-естетичної культури і художнього смаку;
- досконале володіння дисциплінами образотворчого циклу та здатність спрямовувати ці теоретичні знання та практичні навички на виконання роботи в матеріалі. Усвідомлення основних художніх особливостей зображально-виразних засобів та їх можливості у виявленні образу.

6. Політика курсу

Загальні:

- Студенти і викладачі несуть спільну відповідальність за створення безпечного і сприятливого навчального середовища.
- В аудиторіях заборонено вживати їжу та напої (за винятком води та у разі медичної необхідності).
- Мобільні телефони та інші цифрові електронні пристрої мають бути вимкнені або переведенні у беззвучний режим. Ноутбуки можуть використовуватися лише для введення нотаток.
- Студенти мають право робити аудіозапис аудиторного заняття для свого особистого освітнього використання за погодженням з викладачем. Студент не має права розміщувати запис на веб-сайті чи іншому сторонньому ресурсі без письмової згоди викладача.
- Студент має право звертатися до викладача за додатковим поясненням матеріалу курсу (модуля) чи змісту практичних завдань протягом робочого часу усно, електронною поштою. На запит зацікавлених студентів, викладач призначає консультацію для аналізу самостійної роботи студентів. Відвідування таких консультацій за бажанням студента.

Навчальні:

- Комунікація та групова співпраця є важливими компонентами засвоєння знань і професійних компетентностей під час курсу. Тому для виконання вимог курсу студенти мають брати участь в усіх аудиторних заняттях. У разі пропуску заняття без поважних причин, які задокументовані, оцінка за проміжний контроль автоматично знижується на 10%.
- В межах самостійної роботи студенти опрацьовують задані для читання тексти, переглядають відео, виконують практичні завдання для самоконтролю і практичні завдання з метою перевірки засвоєння ними знань і набуття навичок.
- Виконання практичних завдань для самоконтролю є рекомендованим для кращого засвоєння навчального матеріалу. Ці завдання можна виконувати разом. Виконання індивідуальних практичних завдань з метою перевірки засвоєння студентами знань і набуття навичок є обов'язковим. Ці завдання виконуються індивідуально.
- Студенти зобов'язані дотримуватися принципів академічної доброчесності при виконанні індивідуальних контрольних завдань. У разі плагіату при виконанні завдання, студент отримує незадовільну оцінку за нього. У разі повторного виявлення плагіату студент не допускається до семестрового заліку.

7. Зміст дисципліни. Календарно-тематичний план

Тиж. / дата / год.	Тема, план	Форма діяльності, заняття	Література Ресурси в Інтернеті	Самостійна робота, завдання, год.	Вага оцінки	Термін виконання
Тиж. 23 - 26	Розділ 9 Тема 1. Зображення доричної капітелі. Виявлення об'єму, форми та простору за допомогою світлотіні й тону. ∴ Формат 50x40. - композиційний пошук у форматі - конструктивна побудова зображення - світлотіньовий рисунок - тональний рисунок - узагальнення	лаб. заняття	наочність 1.Ли Н.Г. Рисунок. Основы учебного академического рисунка: Учебник. – М.: Эксмо, 2010. – 480 с. 2.Шаров В.С. Академическое обучение изобразительному искусству/Шаров В.С.- М.: Эксмо, 2014. – 648 с	Зображення доричної капітелі. Виявлення об'єму, форми та простору за допомогою світлотіні й тону, Лінійно-конструктивне зображення доричної капітелі (формат А3, А4; два ракурси). Зарисовки та начерки . 16 год.	12	16 год.
Тиж. 27 - 30	Тема 2: Зображення іонічної капітелі. Виявлення об'єму, форми та простору за допомогою	лаб. заняття	наочність 1.Ли Н.Г. Рисунок. Основы учебного академического	Зображення іонічної капітелі. Виявлення об'єму, форми та простору за допомогою світлотіні й	12	17 год.

	світлотіні й тону. . <i>Формат 40x50.</i> - композиційний пошук у форматі - конструктивна побудова зображення - світлотіньовий рисунок - тональний рисунок - узагальнення	рисунка: Учебник. – М.: Эксмо, 2010. – 480 с. 2. Шаров В.С. Академическое обучение изобразительному искусству/Шаров В.С.- М.: Эксмо, 2014. – 648 с 3. Баммес Г. Художественная пластическая анатомия человека. – Дрезден, 1988.	тону. (<i>формат А3, А2</i>) Зарисовки та начерки , (<i>формат А4, 50x40, ; 10 шт.</i>) 16 год.		
	Тема 3. Зображення драперії на рамі. Світлотіньове і тональне вирішення . ∴ <i>Формат 50x40.</i> - композиційний пошук у форматі - конструктивна побудова зображення - світлотіньовий рисунок - тональний рисунок	наочність 1. Ли Н.Г. Рисунок. Основы учебного академического рисунка: Учебник. – М.: Эксмо, 2010. – 480 с. 2. Шаров В.С. Академическое обучение изобразительному искусству/Шаров В.С.- М.: Эксмо, 2014. – 648	Зображення драперії на рамі. Світлотіньове і тональне вирішення (<i>формат 50x40</i>). Зарисовки та начерки , драперії у різних ракурсах в тоні (<i>формат 50x40, ; А4-10 шт.</i>) 20 год.	12	17

	- узагальнення		с 3. Баммес Г. Художественная пластическая анатомия человека. – Дрезден, 1988.			
Тиж. 35 -39	Тема 4. Зображення простого натюрморту з різних за фактурою предметів. Виявлення форми предметів, фактури, тону. <i>Формат 50х40.</i> - композиційний пошук у форматі - конструктивна побудова зображення - світлотіньовий рисунок - тональний рисунок - узагальнення	лаб. заняття	наочність 1.Ли Н.Г. Рисунок. Основы учебного академического рисунка: Учебник. – М.: Эксмо, 2010. – 480 с. 2.Шаров В.С. Академическое обучение изобразительному искусству/Шаров В.С.- М.: Эксмо, 2014. – 648 с 3.Барщ А.О. Рисунок в средней художественной школе. М.: Издательство Академии художеств СССР, 1963.	Зображення простого натюрморту з різних за фактурою предметів. Виявлення форми предметів, фактури, тону. <i>(формат 50х40, А2).</i> Зарисовки , <i>(формат довільний, начерки –; 10 шт.)</i> 20 год.	12	<i>17 год.</i>

Тема 5 Зображення складного натюрморту з предметів, різних за формою, фактурою і тоном. Передача світлотіньових і тональних співвідношень. <i>Формат 50x40.</i> - композиційний пошук у форматі - конструктивна побудова зображення - світлотіньовий рисунок - тональний рисунок - узагальнення	лаб. заняття	наочність 1.Ли Н.Г. Рисунок. Основы учебного академического рисунка: Учебник. – М.: Эксмо, 2010. – 480 с. 2.Шаров В.С. Академическое обучение изобразительному искусству/Шаров В.С.- М.: Эксмо, 2014. – 648 с 3.Барщ А.О. Рисунок в средней художественной школе. М.: Издательство Академии художеств СССР, 1963.	Зображення складного натюрморту з предметів, різних за формою, фактурою і тоном. Передача світлотіньових і тональних співвідношень. <i>Формат 50x40.</i> Зарисовки , <i>(формат довільний, начерки –; 10 шт.)</i> <i>20 год.</i>	12	17

8. Література для вивчення дисципліни

Основна:

1. Барщ А.О. Рисунок в средней художественной школе. - М.: Издательство Академии художеств СССР, 1963.
2. Баммес Г. Художественная пластическая анатомия человека. – Дрезден, 1988.
3. Ли Н.Г. Рисунок. Основы учебного академического рисунка: Учебник. – М.: Эксмо, 2010. – 480 с.
4. Шаров В.С. Академическое обучение изобразительному искусству/Шаров В.С. - М.: Эксмо, 2014. – 648 с.

Додаткова:

1. Голубева О.Л. Основы композиции. - М.: Искусство, 2004.
2. Кирцер Ю.М. Рисунок и живопись. - М.: Академия, 2000.
3. Рисунок. Живопись. Композиция: Хрестоматия: Учеб. пособие для студентов худож.-граф. фак. пединститутов / Сост. Н. Н. Ростовцев и др.- М.: Просвещение, 1989.-207 с.
4. Ростовцев Н.Н. Академический рисунок. Курс лекций. - М.: Просвещение, 1973.
5. Ростовцев Н.Н. Учебный рисунок. - М.: Просвещение, 1976.
6. Ростовцев Н.Н. Рисование головы человека: Учебное пособие. – М.: Изобразительное искусство, 1989.
7. Ростовцев Н.Н., Терентьев А.Е. Развитие творческих способностей на занятиях рисованием: Учебное пособие для студентов. – М.: Просвещение, 1987. – 176 с.
8. Сайдевей Я., Гер А., Хортон Дж., Монахин П., Уайзман О. Рисунок и живопись. Полный курс обучения. – М.: ЗАО «БММ», 2011. – 352 с.
9. Сенин В.П., Коваль О.В. Школа рисунка карандашом. Натюрморт. Пейзаж. Портрет.– Харьков: Книжный клуб «Клуб семейного досуга»; Белгород: ООО «Книжный клуб «Клуб семейного досуга», 2007.– 112 с.
10. Соловьева Б.А. Искусство рисунка. – Лен. отд.: Искусство, 1989. – 254 с.
11. Учебный рисунок в Академии художеств: Альбом/Под ред.. Б.С.Угарова; автор-составитель .Д.А.Сафаралиева. – М.: Изобразительное искусство, 1990.
12. Школа изобразительного искусства. - М.: Изобразительное искусство, 1986.–Т. 1 – 10

9. Політика виставлення балів. Вимоги викладача

Враховуються бали набрані на поточному тестуванні, самостійній роботі та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; не дозволяється користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття; за наявності плагіату – робота оцінюється на 50% нижче, за повторне використання плагіату – студент не допускається до сесії; за несвоєчасне виконання поставленого завдання оцінка знижується на 10%. Виконання, аналогічної аудиторній, самостійної постановки, зарисовок та начерків для закріплення знань, умінь і навичок є обов'язковим. Додаткова кількість якісно виконаних начерків та зарисовок під час самостійної роботи впливає на оцінювання на користь студента.

Кількість балів за залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань та повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- композиція зображення має будуватися на закономірностях, принципах і відповідних правилах організації простору;
- самостійність виконання;
- ініціативність у навчальній діяльності;

Розподіл балів, що присвоюються студентам з навчальної дисципліни «рисунок», є сумою балів за виконання практичних завдань та самостійну роботу плюс бали, отримані під час іспиту. Впродовж семестру студент за виконання завдань отримує – 60 балів під час складання II блоків/модулів і 40 – балів за екзамен.

Студент повинен виконати під час самостійних занять ряд начерків та зарисовок відповідно до теми, яка вивчається.

Поточне тестування та самостійна робота					Екзамен/перегляд			Сума
Розділ 11			Розділ 12		Теор.	Тв..з	Пер.	100
T1	T2	T3	T1	T2	10	20	10	
12	12	12	12	12				
60					40			

9. Підсумковий контроль

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

з навчальної дисципліни Рисунок

для студентів спеціальності (напрямку) 02. Культура і мистецтво.
023. Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація

Завдання № 1

Академічний рисунок є:

- а) навчальним;
- б) творчим.

Завдання № 2

Академічний рисунок:

- а) передбачає зображення з натури;
- б) не передбачає зображення з натури.

Завдання № 3

Принцип виконання зображення в рисунку:

- а) від деталей до цілого і від цілого до деталей;
- б) від цілого до деталей і від деталей до цілого.

Завдання № 4

За допомогою лінії:

- а) можливо передати простір;
- б) неможливо передати простір.

Завдання № 5

Ближчою буде здаватися лінія:

- а) чітка й менша за товщиною;
- б) темніша за тоном.

Завдання № 6

Зарисовка це:

- а) короткочасний рисунок;
- б) тривалий рисунок.

Завдання № 7

Більш тривалим рисунком є:

- а) начерк;
- б) зарисовка.

Завдання № 8

Виразними засобами рисунку є:

- а) лінія, штрих, тон;
- б) лінія, пляма, мазок.

Завдання № 9

Для рисунку важливою є:

- а) лінійна перспектива;
- б) лінійна і повітряна перспектива.

Завдання № 10

Під час виконання тривалого рисунку дотримуються такої послідовності:

- а) композиційне вирішення, побудова зображення, узагальнення, тональний рисунок, світлотіньовий рисунок;
- б) композиційне вирішення, побудова зображення, світлотіньовий рисунок, тональний рисунок, узагальнення.

Завдання № 11

Більш важливими в рисунку є:

- а) ахроматичні тональні співвідношення;
- б). хроматичні тональні співвідношення

Завдання № 12

Під час побудови зображення предметів положення лінії горизонту:

- а) має важливе значення;
- б) не має значення.

Завдання № 13

Зображення лінією предмета, що знаходиться в контражурі, матиме:

- а) силуетне вирішення;
- б) контурне вирішення.

Завдання № 14

На тональні співвідношення в зображенні фактура:

- а) впливає;
- б) не впливає.

Завдання № 15

На передачу матеріальності предметів характер штриха:

- а) впливає;
- б) не впливає.

Завдання № 16

На передачу тональних співвідношень предметів у зображенні освітлення:

- а) впливає;
- б) не впливає.

Завдання № 17

Форма це:

- а) зовнішня оболонка об'єму, що відділена від простору прямими або кривими поверхнями;
- б) характерний абрис предмета.

Завдання № 18

насиченість кольору предметів:

- а) не впливає на тональні співвідношення;
- б) впливає на тональні співвідношення.

Завдання № 19

Площина в перспективному зображенні буде більш відкритою:

- а) наближаючись по висоті до лінії горизонту;
- б) віддаляючись по висоті від лінії горизонту.

Завдання № 20

Площина в перспективному зображенні буде більш скороченою:

- а) наближаючись по висоті до лінії горизонту;
- б) віддаляючись по висоті від лінії горизонту.

Завдання № 21

Під час побудови предмету, що знаходиться вище лінії горизонту:

- а) паралельні горизонтальні лінії сходять і піднімаються;
- б) паралельні горизонтальні лінії сходять і опускаються.

Завдання № 22

Під час побудови предмету, що знаходиться нижче лінії горизонту:

- а) паралельні горизонтальні лінії сходять і піднімаються;
- б) паралельні горизонтальні лінії сходять і опускаються.

Завдання № 23

Темні предмети в зображенні віддаляючись стають:

- а) темнішими;
- б) світлішими.

Завдання № 24

Більш виразним сприймається об'єм предмета при:

- а) прямому освітленні;
- б) при бічному освітленні.

Завдання № 25

Співвідношення між світлом і тінню, наближаючись до джерела освітлення стають:

- а) більш контрастними;
- б) менш контрастними.

Завдання № 26

В рисунку передача об'єму здійснюється за допомогою:

- а) світлотіні і тону;
- б) кольору і тону.

Завдання № 27

Композиційний центр в рисунку, як правило, знаходиться:

- а) на другому плані;
- б) на першому плані.

Завдання № 28

До м'яких матеріалів рисунку відносяться:

- а) м'які графітні олівці;
- б) сангіна, вугіль, крейда.

Завдання № 29

Завдання навчальної постановки з рисунку полягає у:

- а) створенні художнього образу і передача його за допомогою властивостей відповідного матеріалу;
- б) виявленні особливостей і характеру натури та відповідна передача засобами рисунку;

Завдання № 30

Творче завдання з рисунку передбачає:

- а) створення художнього образу і передача його за допомогою властивостей відповідного матеріалу;
- б) виявлення особливостей і характеру натури та відповідна передача засобами рисунку;

Завдання № 31

Рисунок, як окремий вид образотворчого мистецтва з'явився в:

- а) античному мистецтві;
- б) епоху Відродження.

Завдання № 32

Для вираження динаміки в графічному зображенні використовують:

- а) контрастні співвідношення;
- б) нюансні співвідношення;

Завдання № 33

В короткочасному рисунку важливим є:

- а) виявлення важливих деталей і послідовність виконання;
- б) виявлення головного характеру, форми, співвідношень, руху;

Завдання № 34

В процесі побудови зображення використовується:

- а) пряма перспектива;
- б) паралельна перспектива.

Завдання № 35

Вираженню спокою в графічному зображенні сприятимуть:

- а) контрастні тональні співвідношення;
- б) нюансні тональні співвідношення.

Завдання № 36

Загальний тон графічного зображення:

- а) залежить від характеру освітлення;
- б) не залежить від характеру освітлення.

Завдання № 37

Компоновка зображення це:

- а) пропорційне співвідношення зображення маси предметів відносно обраного формату;
- б) заповнення аркуша паперу зображенням предметів.

Завдання № 38

Сонячне проміння вважається:

- а) радіальним освітленням;
- б) паралельним освітленням.

Завдання № 39

Першоджерелами освітлення є:

- а) місяць, небо, лампа;
- б) сонце, вогонь, свічка.

Завдання № 40

Під час виконання рисунку:

- а) тіні третього та другого планів прокладаються відносно тіней першого плану;
- б) тіні третього та другого планів прокладаються відносно освітленої поверхні предметів першого плану.

Завдання № 41

Матеріальні та фактурні характеристики натури в зображенні вирішують на:

- а) третьому плані;
- б) другому плані.

Завдання № 42

Навчальний рисунок виконується:

- а) тільки з натури;
- б) з натури, по пам'яті, за уявою.

Завдання № 43

Для навчального рисунку важливо:

- а) під час зображення враховувати всі деталі;
- б) опускати деякі незначні другорядні деталі.

Завдання № 44

В просторовому вирішенні найбільш виразними є:

- а) зображення предметів чіткими рівномірними лініями;
- б) зображення предметів чіткими просторовими лініями.

Завдання № 45

Волюта є складовою:

- а) капітелі доричного ордеру;
- б) капітелі іонічного ордеру.

Завдання № 46

Аконстантним є сприйняття, що:

- а) базується на попередньому досвіді людини;
- б) сприйняття обумовлене характером освітлення і середовища

Завдання № 47

Пропорціонування це:

- а) правильна передача розмірів зображуваного предмета;
- б) визначення й передача в зображенні відповідних співвідношень розмірів предмета.

Завдання № 48

Візірування це:

- а) спосіб вимірювання;
- б) спостереження.

Завдання № 49

Ракурс зумовлений:

- а) точкою зору на природу;
- б) особливостями самої натури.

Завдання № 50

Рисунок є видом:

- а) образотворчого мистецтва;
- б) візуального мистецтва.

Шкала оцінювання тестових завдань:

(A) – 42 -50 10 балів

(B) – 29 – 41 8 балів

(C) – 22 – 28 6 балів

(D) – 15 – 21 4 бали

(E) – 8 – 14 3 бали

(Fх) – 3 – 7 2 бали

F – 0 - 1 1бал

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики відмінно	для заліку
90 – 100	A	добре задовільно	зараховано
82-89	B		
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання на лабораторних заняттях з рисунку:

Оцінку «відмінно» (A) (90-100) - заслуговує студент, що має міцні, ґрунтовні теоретичні знання, які застосовує на практиці.

- студент досконало володіє теоретичним матеріалом, самостійно поповнює свої знання,
- розуміє та відповідно застосовує поняття й терміни,
- дотримується методичної послідовності виконання зображення,
- уміє аналізувати закономірності лінійної та повітряної перспектив і застосовує їх під час зображення
- уміє аналізувати та передавати зображення у відповідності до положення предметів відносно лінії горизонту,
- добре розуміє форму предметів та передає її засобами рисунку,
- відповідно передає характер освітлення, світлотінь, тон, матеріальність,
- самостійно аналізує та komponує зображення в аркуші
- охайно та у відведений час виконує завдання
- домашнє завдання виконане у повному обсязі та на достатньому або високому рівні.

Оцінку «добре» (B) (82-89) – заслуговує студент, що має ґрунтовні теоретичні та практичні знання, але має стандартне мислення.

- студент добре володіє теоретичним матеріалом,
- розуміє та відповідно застосовує поняття й терміни,
- дотримується методичної послідовності виконання завдання,
- уміє аналізувати закономірності лінійної та повітряної перспектив і застосовує їх під час зображення
- уміє аналізувати та передавати зображення у відповідності до положення предметів відносно лінії горизонту,
- розуміє форму предметів та вправно її передає допускаючи лише незначні порушення, які самостійно виправляє,
- добре передає характер освітлення, світлотінь, тон, матеріальність,
- аналізує та відповідно komponує зображення в аркуші
- охайно та у відведений час виконує завдання
- домашнє завдання виконане на достатньому рівні у повному обсязі.

Оцінку «добре» (С) (74-81) – заслуговує студент, що має належні теоретичні та практичні знання, але має стандартне мислення.

- студент не завжди орієнтується в теоретичному матеріалі,
- не завжди впевнено та відповідно застосовує поняття та терміни,
- дотримується методичної послідовності виконання завдання під керівництвом викладача,
- не впевнено передає основні пропорційні співвідношення, допускає незначні помилки у передачі перспективних скорочень,
- уміє аналізувати та передавати зображення у відповідності до положення предметів відносно лінії горизонту, інколи допускає помилки у зображенні предметів відносно лінії горизонту
- розуміє форму предметів та допускає порушення під час її графічного моделювання,
- допускає погрішності в передачі характеру освітлення, світлотіні, тону, матеріальності,
- аналізує та відповідно komponує зображення в аркуші під керівництвом викладача
- виконує завдання у відведений час
- домашнє завдання виконано частково та посередньо, або повністю та на посередньому рівні.

Оцінку «задовільно» (D) (64-73) – заслуговує студент, що може продемонструвати теоретичні та практичні знання.

- студент не орієнтується в теоретичному матеріалі,
- не впевнено та не завжди відповідно застосовує поняття та терміни,
- не дотримується методичної послідовності виконання завдання,
- допускається значних порушень в передачі основних пропорційних співвідношень,
- допускає значні помилки у зображенні предметів відносно лінії горизонту,
- розуміє форму предметів та допускає значні порушення під час її графічного моделювання,
- допускається значних помилок у передачі характеру освітлення, світлотіні, тону, матеріальності,
- не вдало komponує зображення в аркуші
- не охайно, зі значним запізненням виконує завдання,
- домашнє завдання виконане частково та на низькому рівні.

Оцінку «задовільно» (E) (60-63) - заслуговує студент, що має слабкі теоретичні та практичні знання.

- студент присутній на занятті,
- домашнє завдання не виконане, або виконане на низькому рівні і частково.

Оцінку «не задовільно» (F_x) (35-59) - заслуговує студент, що має дуже слабкі теоретичні та практичні знання.

Оцінку «не задовільно» (F) (0-34) – заслуговує студент, який не володіє теоретичними та практичними знаннями.